

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 452
van **WILLEM-FREDERIK SCHILTZ**
datum: 13 april 2016

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

Europees Fonds voor Strategische Investerings (EFSI) - Stand van zaken

Het Europees Fonds voor Strategische Investerings (EFSI) werd in de loop van 2015 opgestart en beoogt 315 miljard euro aan middelen te mobiliseren met 21 miljard euro garantie via de EIB (Europese Investeringsbank) en het EIF (Europees Investeringsfonds). 75 miljard euro is bedoeld voor kmo's en midcaps (via het EIF) en 240 miljard euro voor infrastructuurprojecten. De bedoeling is dat via het EFSI-mechanisme (door de garantie) risicovollere projecten gefinancierd kunnen worden dan via de traditionele EIB-financiering.

Voor Vlaanderen kreeg PMV (ParticipatieMaatschappij Vlaanderen) een coördinerende rol in het kader van EFSI. Per mededeling van 17 juli 2015 aan de Vlaamse Regering werd deze rol toegelicht, met onderscheid tussen de werking voor respectievelijk de private en de publieke sector.

Voor het private luik is PMV het aanspreekpunt voor initiatiefnemers. PMV moet zorgen voor bekendmaking van het financieringskanaal naar de doelgroep en moet fungeren als brug tussen initiatiefnemers en EFSI. Bedrijven kunnen ook rechtstreeks aankloppen bij EFSI, zonder tussenkomst van PMV.

Het ontwerp van Vlaams Hervormingsprogramma 2016 stelt met betrekking tot EFSI: *"De Vlaamse Regering stelt vast dat in het kader van het Europees Fonds voor Strategische Investerings (EFSI) de eerste investeringsprojecten in Vlaanderen zijn goedgekeurd. Vooralsnog gaat het over kleinere projecten, maar de Vlaamse Regering hoopt dat er EFSI-ondersteuning komt voor grote, belangrijke, duurzame investeringsprojecten en dat EFSI in 2016 een doorstart kent."*

De stand van zaken met betrekking EFSI werd tevens besproken naar aanleiding van het high-levelbankenoverleg van 3 februari 2016. Er werd onder andere aangekaart dat het aantal bedrijven dat bij PMV navraag doet met betrekking tot EFSI, vrij beperkt is.

1. Voor het private luik is PMV het aanspreekpunt voor initiatiefnemers.
Hoeveel bedrijven namen reeds contact op met PMV met betrekking tot EFSI?
2. a) Hoeveel aanvraagdossiers werden reeds bij PMV ingediend in het kader van EFSI?

b) Welk investeringsbedrag vertegenwoordigen deze dossiers?

- c) Hoeveel van deze dossiers werden reeds goedgekeurd? Welk investeringsbedrag vertegenwoordigen deze dossiers? Hoeveel bedraagt de EFSI-financiering?
 - d) Hoeveel dossiers zijn momenteel nog in behandeling? Welk investeringsbedrag vertegenwoordigen deze dossiers?
 - e) Over hoeveel grote bedrijven en kmo's gaat het?
3. Bedrijven kunnen ook rechtstreeks aankloppen bij EFSI, zonder tussenkomst van PMV.
- a) Hoeveel Vlaamse bedrijven dienden reeds rechtstreeks een dossier in bij EFSI?
 - b) Hoeveel dossiers werden goedgekeurd? Welk investeringsbedrag vertegenwoordigen deze dossiers? Hoeveel bedraagt de EFSI-financiering?
4. Welke voorwaarden dienen concreet vervuld te zijn opdat bedrijfsprojecten in aanmerking kunnen komen voor EFSI-financiering? Op welke wijze onderscheiden deze voorwaarden zich van de voorwaarden voor de traditionele financieringsbronnen (bijvoorbeeld bankfinancieringen, investeringsfondsen, overheidsinstrumentarium enzovoort)?
5. Hoe kan EFSI-financiering voor bedrijven een meerwaarde betekenen ten opzichte van de eerder traditionele financieringsbronnen (bijvoorbeeld bankfinancieringen, investeringsfondsen, overheidsinstrumentarium enzovoort)?
6. In principe is het de bedoeling dat enkel projecten die geen andere financiering kunnen krijgen, in aanmerking kunnen komen voor EFSI-financiering (zogenaamde additionaliteit).
- In welke mate kan EFSI volgens de minister een rol spelen specifiek voor Vlaanderen?
7. Blijkens het verslag van het high-levelbankenoverleg van 3 februari 2016 heeft PMV gevraagd aan de banken om projecten die in aanmerking zouden kunnen komen voor EFSI-financiering, door te sturen naar PMV.
- a) Welke afspraken werden in dat verband bijkomend gemaakt?
 - b) In welke mate zijn er volgens de banken geschikte bedrijfsprojecten in Vlaanderen? Hoe wordt deze situatie door de banken ingeschat?
8. Blijkens het verslag van het high-levelbankenoverleg van 3 februari 2016 heeft de minister PMV gevraagd om zelf op zoek te gaan naar bedrijven die EFSI-financiering kunnen gebruiken.
- a) Hoe zal dit worden aangepakt?
 - b) In welke mate zijn er volgens de inschatting van PMV bedrijfsprojecten in Vlaanderen die in aanmerking kunnen komen voor EFSI-financiering?

Vragen over hetzelfde onderwerp werden gesteld aan de ministers Geert Bourgeois (278), Philippe Muyters (452).

ANTWOORD

op vraag nr. 452 van 13 april 2016

van **WILLEM-FREDERIK SCHILTZ**

1. Voor elk bedrijf met een haalbaar business plan dat zich bij PMV aanmeldt voor investerings- en/of financieringsmiddelen, gaat PMV op zoek naar de meest geschikte financieringsoplossing daarbij gebruik makend van het beschikbare (overheids)instrumentarium. Pas wanneer maar moeilijk een oplossing in de markt wordt gevonden, overlegt PMV met diens EIB-contactpersonen of met inzet van middelen uit het European Fund for Strategic Investment (afgekort 'EFSI') alsnog een financieringsoplossing kan worden bereikt. Dit kadert in de additionaliteitsvereiste voor de inzet van EFSI-middelen.

Tot dusver informeerden niet meer dan een tiental bedrijven naar de EFSI-financieringsmodaliteiten. Alle bedrijven werden van een grondig schriftelijk antwoord voorzien.

Het dossier Nobelwind is het enige dossier met een concreet gerealiseerde EIB/EFSI-financieringsaanvraag.

De PMV-groep heeft midden 2015 een EIF-countergarantie bekomen voor de productie van Participatiefonds Vlaanderen. Het betreft een gedeeltelijke afdekking voor de toekenning van achtergestelde financieringen door Participatiefonds Vlaanderen aan starters en kmo's in het Vlaamse Gewest.

2. Zoals hierboven vermeld genieten bepaalde dossiers van Participatiefonds Vlaanderen van een EIF-tegenwaarborg. In dat kader werden sinds de start in oktober 2015 circa 124 dossiers aangemeld aan EIF voor de toekenning van een EFSI-tegenwaarborg, goed voor een totaal leningsbedrag van 9,3 mln. euro. Gemiddeld zijn er een 23 dossiers op maandbasis met een gemiddeld totaal leningsbedrag op maandbasis van 1,8 mln. euro versus 5,9 mln. euro gemiddeld totaal investeringsbedrag. Het betreft de financiering van zelfstandigen, starters en kleinere kmo's, niet van grote bedrijven.

Nobelwind slaagde er in om 250 mln. EIB financiering in de wacht te slepen voor haar windmolenproject van 653 mln. euro, uiteindelijk wordt 100 mln. van deze EIB-financiering als EFSI gecatalogeerd.

PMV overlegt momenteel met het EIB voor de inzet van EFSI-middelen voor co-investeringen in het kader van het Tina-fonds.

Er is tevens een concrete aanvraag in uitwerking voor EIB (EFSI) cofinanciering voor infrastructuurwerken (orderboek van +/- 1,6 mia euro) in de zorgsector.

3. PMV heeft er geen zicht op hoeveel en welke bedrijven rechtstreeks bij EFSI (in casu het EIB) aankloppen. Enkel als een grote kmo of groot bedrijf een deal (met een financiering van meer dan 7,5 mln.) afsluit met de EIB en er verschijnt een persbericht, kan PMV dit opvangen.

Ook heeft PMV er in principe geen zicht op hoeveel bedrijven gebruik maken van de kaderprogramma's bij de vier grootbanken afgesloten met het EIB/EIF. Uit een

informele rondvraag bij de grootbanken blijkt dat het gebruik onder de EIB Innovfin programma's nog eerder bescheiden is in aantal (niet meer dan een handvol dossiers). Dit omdat er voldoende aanbod qua financiering is, aldus de banken.

Wel denken de grootbanken meer potentiële dossiers te kunnen identificeren voor een EIF Innovfin programma (voor kredieten tot maximaal 7,5 mln. euro aan innovatieve kmo's) en hebben twee grootbanken recent een dergelijk programma opgestart (wellicht komt er in de komende maanden een derde grootbank bij).

4. Een project moet voldoen aan volgende kenmerken:
 - De EFSI-financiering moet additioneel zijn. Als zonder EFSI de transactie financierbaar is, komt EFSI niet in aanmerking;
 - Voorts moet het project economisch rendabel zijn;
 - De investering dient groei en tewerkstelling te creëren;
 - Het dienen aanvaardbare tegenpartijen te zijn;
 - Het dient te kaderen in één van volgende domeinen:
 - o Research, development & innovatie
 - o Energiesector
 - o Transport, infrastructuur, uitrusting inzake transport
 - o Ondersteuning van partners die leningen aan kmo's en midcaps verstrekken
 - o Human capital, culture en health.

In praktijk dient vermeld dat EFSI via EIB vnl. grote leningen (of tegengaranties) aanbiedt (leningen boven de 7,5 mln.) en genieten senior leningsinstrumenten nog steeds de absolute voorkeur voor het EIB. Achtergestelde leningsinstrumenten en het nemen van kapitaalrisico's is een voor het EIB nog enigszins te ontginnen terrein, waar zij tot dusver zeer voorzichtig is.

Alle leningen onder de 7,5 mln. euro dienen opgevangen te worden door kaderprogramma's die een bank of zogenaamde national promotional bank (bijvoorbeeld PMV) opzet met het EIF, doch hier is de nood in de markt voor senior leningsinstrumenten relatief beperkt aangezien de bancaire markt zeer liquide is, en dient PMV voor een eventuele opzet van zulke kaderprogramma's zich te richten naar kapitaal- of semi-kapitaalinstrumenten, waar het EIB nog in transitiefase is.

Voorts dient vermeld dat het Vlaamse overheidsinstrumentarium ten bate van ondernemers reeds vrij goed uitgebouwd is.

5. EFSI-financiering kan een meerwaarde bieden voor de financiering van zeer grote infrastructuurwerken, waar financieringstickets dermate groot zijn dat bundeling van krachten wenselijk is.

EFSI kan ondersteunen in de segmenten van risicokapitaal of semi-kapitaalinstrumenten, enkel vergt dit nog enige adaptatie van het EIB aan dergelijk verzoek van ondersteuning. PMV voert wel al overleg voor een co-investering voor het Tina-fonds. Ook de EIF-waarborg van achtergestelde leningen die vanuit het Participatiefonds Vlaanderen worden verschaft, valt onder het EFSI-programma.

Het standpunt van EIF met betrekking tot investeringen in fondsen (voornamelijk gericht op banken en/of investeringsfondsen die transacties verrichten onder de 7,5 mln. euro) is duidelijk, zij wensen niet in door de overheid beheerde fondsen te investeren. Wel werd in het verleden samenwerking met EIF gerealiseerd doordat het EIF eerder co-investeerde in enkele van de onder ARKImedes erkende private risicokapitaalfondsen. Doch dit kwalificeert op heden niet als EFSI.

6. EFSI-financiering kan ondersteunend werken (door cofinanciering van het EIB tbv max 50%) voor grotere infrastructuurwerken.

EFSI-financiering kan die vormen van financiering ondersteunen, bijvoorbeeld via het geven van garanties, waar de banken het moeilijk mee hebben, in casu kapitaal- en semi-kapitaalinstrumenten.

7. De banken beloofden om projecten die niet gefinancierd geraken door te sturen naar PMV. Zodoende kan PMV alsnog een financieringsoplossing nastreven. Tot dusver werden nog geen dossiers vanuit de banken bij PMV ingediend.

Ook tijdens een rondvraag door PMV bij de vier grootbanken, de 'big 4' accountantkantoren en enkele werkgeversorganisaties of er bepaalde doelgroepen van ondernemers te kampen hebben met een marktfalen in het financieringsaanbod, was de centrale boodschap dat er voldoende financieringsaanbod in de markt is en dat zich enkel een marktfalen voordoet bij starters (doch daarvoor zijn al heel wat overheidsinstrumenten voorhanden) en in kapitaalinstrumenten of semi-kapitaalinstrumenten.

Er heeft in mei nog een overleg plaats tussen PMV, de banken en enkele werkgeversorganisaties om onderling af te stemmen of er nog bepaalde hindernissen zijn die de toegang tot EFSI belemmeren en waarvoor acties ondernomen kunnen worden.

8. Aan de vier grootbanken werd expliciet gevraagd dat zij bedrijven met goede plannen die er niet in slagen om de nodige financiering in de markt op te halen, in contact brengen met PMV, die dan met het bestaande overheidsinstrumentarium en waar nodig samen met EIB/EIF een oplossing kan nastreven.

Voorts onderhoudt PMV contacten met de voornaamste beroepsfederaties ten einde waar opportuun hun leden te woord te staan bij financieringsnoden.

PMV bekijkt ook steeds de inzetbaarheid van het EFSI-instrumentarium bij het uitwerken van een financieringsoplossing voor nieuwe infrastructuurwerken.

PMV zal ook meer algemene communicatie-inspanningen blijven leveren om het EFSI-programma in de markt te plaatsen.